RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

advies 78.712/1
van 16 januari 2026

over

een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘houdende de principiële goedkeuring van de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Hospicebossen' met het oog op advies Raad van State’

‡LW-BGB[LCDDE-HIHBCVT‡

Op 22 december 2025 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘houdende de principiële goedkeuring van de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Hospicebossen' met het oog op advies Raad van State’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 13 januari 2026. De kamer was samengesteld uit Pierre LEFRANC, kamervoorzitter, Brecht STEEN en Tim CORTHAUT, staatsraden, Michel TISON, assessor, en Wim GEURTS, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Katrien DIDDEN, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 16 januari 2026.

*

‡LW-BGB[LCDDE-HIHBCVT‡

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET ONTWERP

2. Het om advies voorgelegde ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering strekt ertoe het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Hospicebossen' definitief vast te stellen (artikel 1 van het ontwerp).

Het plan omvat de bestemming "agrarisch gebied" (artikel 1 van de stedenbouwkundige voorschriften), "bouwvrij agrarisch gebied" (artikel 2) en "bosgebied" (artikel 3).

RECHTSGROND

3.1. De rechtsgrond voor artikel 1 van het ontwerp, alsook voor bijlage I ("het verordenend grafisch plan") en bijlage II ("de verordenende stedenbouwkundige voorschriften bij het grafisch plan"), wordt in beginsel geboden door artikel 2.2.10, § 5, van de VCRO[1]. Overeenkomstig die bepaling stelt de Vlaamse Regering het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan definitief vast binnen honderdtachtig dagen na het einde van het openbaar onderzoek, zij het dat die termijn kan worden verlengd.

3.2. Voorts vinden artikel 1 van het ontwerp en de voormelde bijlagen I en II bijkomend rechtsgrond in artikel 13, §§ 1 en 3, van het Decreet Natuurbehoud[2], in zoverre met bepaalde stedenbouwkundige voorschriften wordt voorzien in maatregelen gericht op de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur, het natuurlijke milieu en de landschapswaarden, alsook op het regelen van de toegang tot en het gebruik van het natuurlijke milieu, en in zoverre daarbij de uitvoering van bepaalde activiteiten wordt onderworpen aan voorwaarden of wordt verboden.[3]

3.3. Aangezien de stedenbouwkundige voorschriften kunnen worden geacht maatregelen te bevatten in het kader van de watertoets,[4] vormt ook artikel 1.3.1.1, § 1, eerste lid, van het decreet van 18 juli 2003 'betreffende het integraal waterbeleid, gecoördineerd op 15 juni 2018', rechtsgrond voor het ontworpen besluit.

[1] Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.

[2] Decreet van 21 oktober 1997 'betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu'.

[3] Zie bijvoorbeeld de artikelen 1.3, 2.2 en 3.1 van de stedenbouwkundige voorschriften.

[4] Zie bijvoorbeeld de artikelen 1.3 en 3.3 van de stedenbouwkundige voorschriften.

‡LW-BGB[LCDDE-HIHBCVT‡

3.4. De eveneens in de aanhef vermelde artikelen 17, § 3, eerste lid, 18, 25, § 1, 27, § 3, eerste lid en 36*ter*, § 1, § 2, eerste lid en § 4, van het Decreet natuurbehoud strekken het ontwerp niet tot rechtsgrond.[5]

VORMVEREISTEN

4.1. De Strategische Adviesraad Ruimtelijke Ordening – Onroerend Erfgoed heeft op 17 mei 2023 advies gegeven over de startnota voor het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Hospicebossen'.

4.2.1. De zogenaamde plan-MER-plicht wordt geregeld bij hoofdstuk 3 ("Werkingssfeer en screening") en hoofdstuk 4 ("Milieubeoordeling van plannen, programma's en projecten") van titel IV van het DABM.[6]

Artikel 4.3.2 van het DABM bepaalt:

"§1. Een milieubeoordeling wordt uitgevoerd voor de volgende plannen en programma's:

1° de plannen of programma's die voorbereid worden voor landbouw, bosbouw, visserij, energie, industrie, vervoer, regionale ontwikkeling, afvalstoffenbeheer, waterbeheer, telecommunicatie, toerisme en ruimtelijke ordening of grondgebruik en die het kader vormen voor de toekenning van toekomstige vergunningen voor een project als vermeld in bijlage I en II van het besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage;

2° de plannen of programma's waarvoor, gelet op het mogelijke effect op gebieden, een passende beoordeling vereist is conform artikel 36ter, §3, eerste lid, van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu.

§2. Voor de plannen of programma's, vermeld in paragraaf 1, die het gebruik bepalen van kleine gebieden op provinciaal of gemeentelijk niveau, of voor kleine wijzigingen aan die plannen of programma's, is een milieubeoordeling alleen vereist als op basis van de screening blijkt dat het plan of programma aanzienlijke milieueffecten kan hebben.

Voor andere plannen of programma's dan de plannen of programma's, vermeld in paragraaf 1, die het kader vormen voor de toekenning van toekomstige vergunningen voor projecten, is een milieubeoordeling vereist als op basis van de screening blijkt dat het plan of programma aanzienlijke milieueffecten kan hebben.

§3. Als er geen milieubeoordeling vereist is conform paragraaf 1 of 2, kan een overheid vrijwillig een milieubeoordeling uitvoeren waarbij de bepalingen van hoofdstuk 4 van overeenkomstige toepassing zijn.

[5] Uit het dossier blijkt niet dat GEN of natuurverwevingsgebied in overdruk wordt aangeduid of dat het plangebied VEN-gebied of speciale beschermingszone bevat.

[6] Decreet van 5 april 1995 'houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid'.

‡LW-BGB[LCDDE-HIHBCVT‡

Als bij decreet of besluit van de Vlaamse Regering een wijze van integratie is bepaald, wordt de milieubeoordeling, vermeld in het eerste lid, conform die bepalingen uitgevoerd.”

Uit de voornoemde bepalingen volgt dat het voorliggende plan is onderworpen aan de plan-MER-plicht.

4.2.2. Het plan-MER is bij het ontwerp gevoegd (bijlage V van het ontwerp).

Luidens artikel 2.2.10, § 5, tweede lid, van de VCRO beoordeelt het Vlaams expertisecentrum m.e.r. (VECM) voorafgaand aan de definitieve vaststelling van het ruimtelijk uitvoeringsplan de kwaliteit van het planmilieueffectrapport.

Het VECM heeft op 15 december 2025 de kwaliteit van het planmilieueffectrapport als voldoende beoordeeld.

4.3. Luidens artikel 4/1.2.1, tweede lid, van het DABM stelt de Vlaamse Regering de criteria vast om te bepalen of voor een ruimtelijk uitvoeringsplan al dan niet een ruimtelijk veiligheidsrapport vereist is. Die criteria zijn, in de vorm van een stroomdiagram met toelichting, opgenomen in de bijlage bij het besluit van de Vlaamse Regering van 26 januari 2007 ‘houdende nadere regels inzake de ruimtelijke veiligheidsrapportage’.

Op 23 december 2022 besliste het Team Omgevingseffecten – externe Veiligheid van het Departement Omgeving dat er geen aanzienlijke effecten op het vlak van externe veiligheid verwacht worden en dat geen ruimtelijk veiligheidsrapport moet worden opgemaakt.

4.4. Met toepassing van artikel 1.3.1.1, § 5, tweede lid, 1°, van het decreet van 18 juli 2003, is met betrekking tot het ontworpen plan de watertoets uitgevoerd, die is geïntegreerd in het plan-MER.

4.5. Voor het overige heeft het ontwerp van het voorliggende plan de in artikel 2.2.10 van de VCRO bepaalde procedure doorlopen: de voorlopige vaststelling vond plaats bij besluit van de Vlaamse Regering van 20 juni 2025 en het openbaar onderzoek liep van 19 augustus 2025 tot en met 17 oktober 2025. De termijn om over te gaan tot de definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan wordt tijdens de adviesprocedure voor de Raad van State geschorst.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Opschrift

5. Het opschrift van het ontworpen besluit dient te worden gecorrigeerd als volgt:

“Besluit van de Vlaamse Regering houdende definitieve vaststelling van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Hospicebossen’”.

‡LW-BGB[LCDDE-HIHBCVT‡

Aanhef

6. In de rubriek “Rechtsgrond” van de aanhef dient de verwijzing naar de artikelen 17, § 3, eerste lid, 18, 25, § 1, 27, § 3, eerste lid en 36*ter*, § 1, § 2, eerste lid en § 4, van het Decreet natuurbehoud te worden weggelaten (opmerking 3.4).

DE GRIFFIER DE VOORZITTER

Wim GEURTS Pierre LEFRANC

‡LW-BGB[LCDDE-HIHBCVT‡